

STIM-EU-ordningen bidrar til å nå regjeringens forskningsmål

STIM-EU-ordningen for støtte til norske forskningsinstitutters deltakelse i EUs forsknings- og innovasjonsprogram Horisont 2020 fungerer etter hensikten og bidrar til at regjeringens mål for økt deltakelse i programmet oppfylles, viser tall som Forskningsrådet presenterer i denne artikkelen. Ordningen fremmer norske institutter internasjonalt og bidrar til at instituttene svarer på langtidsplanens mål om å løse store samfunnsutfordringer. STIM-EU fremmer dermed både faglig kvalitet og relevans.

KETIL RØNNING,
seniorrådgiver,
Norges forskningsråd
kro@forskningsradet.no

I regjeringens hovedmålsettinger for norsk deltakelse i EUs rammeprogram for forskning, innovasjon og teknologisk utvikling, Horisont 2020 (H2020), fremgår det at deltakelsen skal høyne kvaliteten på norsk forskning og innovasjon. Deltakelsen skal sørge for økt innovasjonsevne, verdiskaping og bærekraftig økonomisk utvikling. Norsk deltakelse i H2020 skal bidra til bedre velferd og en mer bærekraftig samfunnsutvikling og gjøre oss i stand til å håndtere store samfunnsutfordringer. Deltakelsen skal dessuten ha positive effekter på vår egen forsknings- og innovasjonssektor, både gjennom videre-

utvikling av politikk og virkemidler og gjennom nye samarbeidsmønstre på tvers av landegrensener, sektorer og fag.

Norge har en stor instituttsektor sammenliknet med de fleste andre europeiske land, og instituttene er svært viktige for å nå regjeringens hovedmål om internasjonal deltakelse. Regjeringens ambisjon er at 2 prosent av de konkurransutsatte midlene i H2020 tilfaller norske aktører. I EUs 7. rammeprogram var den norske retur-

andelen på 1,69 prosent. Den betydelige budsjettøkningen i H2020 gjør at den norske deltakelsen må øke med rundt 60 prosent for å nå returambisjonen.

Beregninger viser at instituttene får lav kostnadsdekning gjennom å delta i et H2020-prosjekt og dermed risikerer å tape penger på deltakelsen. Dette er alvorlig for norske institutter, fordi de har lav offentlig basisfinansiering sammenliknet med instituttsektoren i viktige konkur-

“Alle grupper av institutter deltar i H2020, men det er de teknisk-industrielle instituttene som har størst EU-deltakelse, og særlig innenfor programmene ‘ICT’, ‘Energy’ og ‘Transport’”

FAKTABOKS H2020-PROGRAMMER:

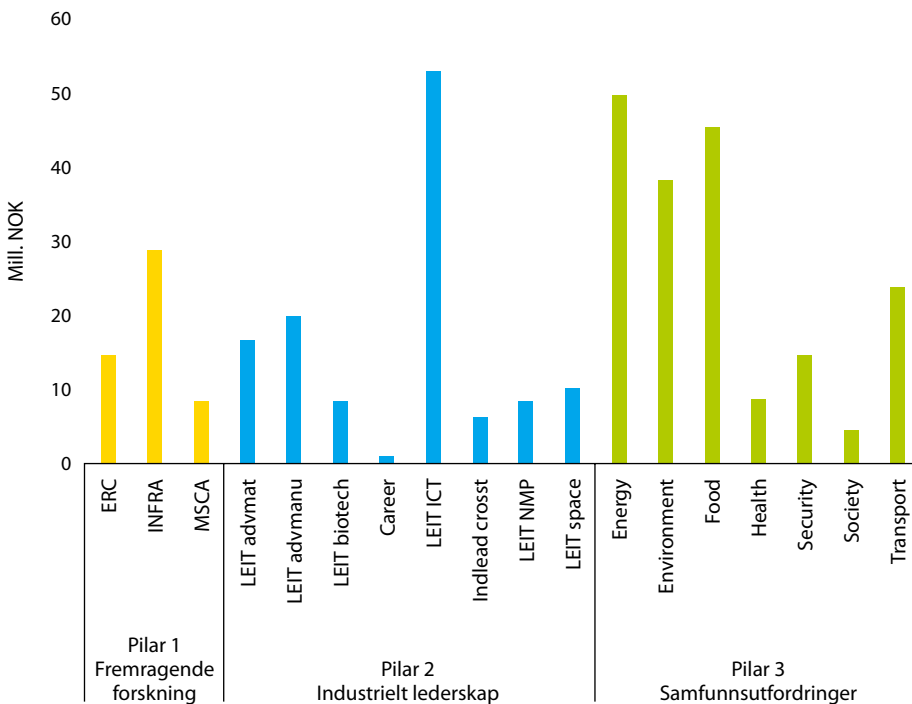
FOOD	Food Security, Sustainable Agriculture and Forestry, Marine and Maritime and Inland Water Research and the Bioeconomy
ENVIRONMENT	Climate Action, Environment, Resource Efficiency and Raw Materials
INFRA	Research Infrastructures
ENERGY	Secure, Clean and Efficient Energy
LEIT ICT	Information and Communication Technologies. Leadership in Enabling and Industrial Technologies (LEIT)
LEIT NMP	Nanotechnologies, Advanced Materials and Production LEIT
LEIT ADVMAT	Advanced Materials LEIT
LEIT ADVMANU	Advanced Manufacturing and Processing LEIT
LEIT BIOTECH	Biotechnology LEIT
SOCIETY	Europe in a changing world – Inclusive, innovative and reflective societies
SECURITY	Secure societies – Protecting freedom and security of Europe and its citizens
TRANSPORT	Smart, green and integrated transport

rentland. STIM-EU-ordningen stimulerer forskningsinstituttene til økt deltakelse i H2020.

God effekt

STIM-EU (se faktaboks) er resultatbasert og beregnes på grunnlag av instituttene samlede finansiering i EU-prosjekter. Instituttene mottar STIM-EU-midler tilsvarende en tredjedel av det de mottar i EU-finansiering i H2020. Tildelingen av midler skjer uten at instituttene må sende egen søknad. Det er estimert at de samlede kostnadene for STIM-EU vil beløpe seg til 1,37 mrd. kroner i løpet av programperioden, gitt at instituttene deltakelser øker med 60 prosent. I løpet av de første tre årene av H2020 har instituttene 288 deltakelser i prosjekter som har fått innvilget til sammen 119 mill. euro (1,1 mrd. kroner) i støtte fra EU, og dermed utløst midler fra STIM-EU-ordningen.

TEMATISK FORDELING AV SAMLET STIM-EU-STØTTE 2014-2016.

“Beregninger viser at instituttene får lav kostnadsdekning gjennom å delta i et H2020-prosjekt og dermed risikerer å tape penger på deltakelsen”

Tall fra de første tre årene av H2020 viser at STIM-EU har god effekt på flere områder. Instituttene har en betydelig aktivitet i H2020-programmene «Food», «Environment» og «Infra». Disse prosjektene svarer i stor grad på regjeringens mål om økt verdiskaping og innovasjon innenfor næringer knyttet til havet, kysten og kontinentalsokkelen og mål om omstilling til grønn vekst og produksjon av sunn og trygg mat. Det omfatter forvaltning av økoressurser i havområdene og målet om rent hav og sunn og trygg sjømat. Instituttene deltakelse i «Food» retter seg også i stor grad mot bioøkonomi og landbasert matproduksjon. Instituttene deltakelse i programmene «Environment», «Energy» og «Infra» svarer også på langtidsplanens mål for klima, miljø og miljøvennlig energi. Instituttene henter mest støtte for sin deltakelse i ICT-programmet, og sammen med programmene «Nanotechnologies», «Advanced Materials», «Advanced Manufacturing and Processing» og «Biotechnology» bidrar disse prosjektene med forskning som gir ny teknologisk innsikt, og svarer på langtidsplanens mål om muligjørende teknologier.

Alle grupper av institutter deltar i H2020, men det er de teknisk-industrielle instituttene som har størst EU-deltakelse, og særlig innenfor programmene «ICT»,

«Energy» og «Transport». Stiftelsen SINTEF er den største norske aktøren i H2020. Sammen med resten av de teknisk-industrielle instituttene har de mottatt mer enn halvparten av instituttene EU-støtte hittil.

STIM-EU bidrar til å nå målene i langtidsplanen

I regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning er STIM-EU begrunnet ut fra mål om verdensledende norske forskningsinstitusjoner. Økt internasjonalisering av norske forskningsinstitutter vil skape flere verdensledende fagmiljøer. Etter tre år i H2020 ser man at en betydelig del av støtten er gitt for deltakelse i EU-prosjekter som skal løse konkrete nærings-

messige og samfunnsmessige utfordringer. Disse svarer i stor grad til langtidsplanens mål om å løse de store samfunnsutfordringene. Den samlede støtten fra ordningen til norske institutter disse årene er 382 mill. kroner. 19 mill. kroner er støtte til et etterlep av 40 prosjektdeltakelser fra 7. ramme-program, mens de resterende 363 mill. kroner er støtte for instituttene deltakelse i alle delene av H2020. Av de 363 mill. kronene i STIM-EU-støtte hittil er 85 prosent gitt på bakgrunn av instituttene deltakelse i pilarene for industrielt lederskap og samfunnsutfordringer og 15 prosent med bakgrunn i deltakelse i pilaren for fremragende forskning. STIM-EU svarer altså på flere av målsettingene i langtidsplanen. 🔄

FAKTABOKS STIM-EU:

- Stimuleringstiltak for økt deltakelse av institutter i EUs rammeprogram (STIM-EU) er en nasjonal finansieringsordning for norske forskningsinstitutter som deltar i EUs rammeprogram for forskning, innovasjon og teknologiutvikling.
- Bevilges årlig på grunnlag av instituttene tildeling fra EUs rammeprogram og har i tillegg incentiver for samarbeid med næringsliv og offentlig sektor samt koordineringsansvar i EU-prosjektene.
- Gjelder hele instituttsektoren, også institutter som ikke er omfattet av statlig basisbevilgning.
- For ordningens retningslinjer, se: <https://www.forskningsradet.no/no/STIMEU>